

بررسی سبک‌های مقابله‌ای در بیماران همودیالیزی

رضا باقریان سرارودی^{*۱} (Ph.D)، غلامحسین احمدزاده^۲ (M.D)، عماد یزدانی^۳ (M.D)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، گروه روان‌پزشکی

۲ - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، گروه روان‌پزشکی

۳ - اصفهان، مرکز پزشکی نور

چکیده

سابقه و هدف: بیماران همودیالیزی با چالش‌های فراوانی در زندگی روزمره روبرو می‌شوند که استفاده از رفتارهای مقابله‌ای را به منظور سازگاری با این چالش‌ها برای آنان لازم می‌سازد. هدف این مطالعه تعیین سبک‌های مقابله‌ای در بیماران همودیالیزی بود.

مواد و روش‌ها: در یک مطالعه مورد-شاهد، یکصد نفر بیمار همودیالیزی مراجعه‌کننده به مرکز همودیالیز بیمارستان نور اصفهان بر اساس معیارهای ورود و خروج انتخاب گردیدند و با یک‌صد نفر سالم از جمعیت عیادت‌کنندگان بیماران بستری که به صورت تصادفی انتخاب شدند، از لحاظ سبک‌های مقابله‌ای با یکدیگر مقایسه شدند. داده‌ها از طریق پرسش‌نامه دموگرافیک و مقیاس سبک‌های مقابله‌ای جالویس جمع‌آوری گردید و سپس با استفاده از روش تحلیل کواریانس چند متغیری و تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های تحلیل کواریانس چند متغیری تفاوت معناداری را بین دو گروه نشان داد ($P=0/0001$). هم‌چنین نتایج تحلیل کواریانس نشان داد تفاوت معناداری بین دو گروه در سبک‌های مقابله‌ای مواجهه مستقیم ($P=0/0001$)، طفره‌آمیز ($P=0/002$) و تسکین‌دهنده ($P=0/001$) وجود دارد. معیناً این نتایج تفاوت معناداری بین دو گروه مورد و شاهد در سایر سبک‌های مقابله‌ای نشان نداد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی یافته‌ها این بررسی نشان داد بیماران همودیالیزی تمایل کم‌تری به استفاده از سبک مقابله‌ای مواجهه مستقیم دارند و در مقابل، بیش‌تر سبک‌های طفره‌آمیز و تسکین‌دهنده را نیز در رویارویی با استرس‌ها به کار می‌گیرند. بنابراین به نظر می‌رسد که بیماران همودیالیزی در رویارویی با چالش‌های ناشی از بیماری و درمان آن بیش‌تر از سبک‌های هیجان-مدار استفاده می‌نمایند. یافته‌ها نقش ارزیابی شناختی بیماران همودیالیز از چالش‌های بیماری یا آنچه در مفهوم جدید ادراک بیماری نامیده می‌شود، در سبک‌های مقابله‌ای را مورد تأکید قرار می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های مقابله‌ای، همودیالیز، استرس، سازگاری

مقدمه

می‌شوند [۳،۱]. در حالی که درمان همودیالیز می‌تواند نارسائی عمل‌کرد کلیه را جبران نماید اما این روش درمان زندگی روزمره بیماران را دچار اختلال می‌نماید و می‌تواند عامل استرسی باشد که سلامت روانی - اجتماعی بیماران را تحت تأثیر قرار دهد. برخی مطالعات اختلالاتی را در سبک زندگی

بیماری‌های مزمن نظیر مرحله آخر بیماری کلیوی دارای اثرات منفی بر زندگی روزمره بیماران می‌باشد. این بیماران معمولاً باید برای مدت طولانی تحت درمان همودیالیز باشند [۲،۱]. لذا آن‌ها با استرس‌های جسمی و روانی فراوانی روبرو